

Ľudský dvojník - Prostredníctvom anti-človeka v nás k vyššiemu vedomiu

Časť 2.: Prah duchovného vývoja

Text: Yehuda Tagar

Preklad: Silvia K. Galatová

“Prečo sa hneváš? Prečo máš pokrivenú tvár? Či ťa neprijmem, ak budeš konať dobre? Ak ale nebudeš konať dobre, potom vo dverách čiha hriech a dychtí po tebe. Ty ale máš nad ním panovať.”

(Boh Kainovi predtým, než zabil brata, Starý zákon, kniha Genezis 4:6)

Po boku skutočnej ľudskej bytosti v každom z nás žije aj jej protiklad: náš osobný vnútorný anti-človek. Vždy je tu, je zdroj všetkého nehumánneho, čo ľudia robia na všetkých úrovniach: osobnej, sociálnej, profesionálnej, globálnej. Voláme ho Ľudský dvojník. Nevidíme ho. Stávame sa ním, alebo aj nie. On sa stáva nami, alebo aj nie. Je to prah prebudenia k našej skutočnej bytosti cez konfrontáciu s jej protiajškom.

V predchádzajúcom článku som opísal úlohu Dvojníka ako prahu pre ľudský morálny vývoj. Dnes budem hovoriť o jeho úlohe ako prahu nášho duchovného rozvoja.

Už som tu opísal Dvojníka (vychádzajúc z toho, ako ho definoval Rudolf Steiner), ako parazita duše, ktorý je zároveň skrytý potencionálny kolega či tréner ľudského morálneho vývoja. Dvojník poskytuje druhú možnosť, a tým slobodu voľby. Má schopnosť pracovať s ľudským vedomím spoza jeho chrbta. Sme schopní vedome - a bolestne - zažívať výsledky jeho vplyvu na nás, ale za normálnych okolností si nevedomujeme, z akého zdroja prichádzajú, nie sme si vedomí Dvojníka samotného. Môžem ho nazvať Jakubov vnútorný temný anjel.

To isté sa dá povedať o skutočnej ľudskej bytosti v jadre každej ľudskej duše: do našich činov a bežného vedomia vstupuje spoza nášho vedomia. Zažívame ho v úsilí stať sa ľudskejšími, a v našich vyjadreniach a činoch, na ktoré sme hrdí, pretože reprezentujú našu skutočnú bytosť. Ale v bežnom ľudskom živote nevnímame priamo zdroj našej skutočnej bytosti, naše pojítko s univerzálnou ľudskou podstatou. Len konáme na jeho základe. Môžem ho nazvať Mojžišov vnútorný horiaci ker.

Ale v určitých špecifických bodoch nášho vývoja už viac nestačí nechať sa v živote viesť len nevedomým konaním na základe impulzov „spoza chrbta“ vedomia. V týchto chvíľach, ktoré nastanú v niekoľkých štádiách nášho života, sa dostaví potreba priameho stretnutia s oboma zdrojmi nášho konania: so skutočným zdrojom ľudskosti a so skutočným zdrojom našej neľudskosti; s našou pravou duchovnou bytosťou a s naším Dvojníkom.

A je to naozaj tak, že k realite našej duchovnej podstaty sa prebúdžeme prostredníctvom priameho stretu s naším Dvojníkom. Toto prebudenie je duchovný vývoj.

Tieto body, veľké, či malé, sú prahy duchovného vývoja. V nich je každý sám, bez vonkajšieho vedenia. Vyžaduje sa slobodná voľba, a tá formuje ďalšie štádium nášho života. Pretože, sloboda voľby síce existuje, ale v dôsledkoch voľby slobody niet. Najčastejšie je to tak, že práve cez

následky našich volieb po prvýkrát objavíme, odkiaľ tá voľba prišla; či z našej pravej bytosti, alebo z Dvojníka. A tak sa učíme. To je zákon karmy.

To je pomalý proces. Nie je to ale jediná možnosť. Existuje aj rýchlejšia cesta, a tou je pestovanie sebedomia. Tajomné vodítko, ktoré nám Kristus odovzdal, aby sme vedeli rozoznať pravých prorokov od nepravých, znelo:

„Takisto každý dobrý strom nesie znamenité ovocie, ale každý skazený strom nesie bezcenné ovocie. Dobrý strom nemôže niesť bezcenné ovocie, ani skazený strom nemôže niesť znamenité ovocie. Týchto teda skutočne poznáte podľa ich ovocia.“(Evanjelium podľa Matúša 7: 17-19)

Ak strom pozná sám seba, nemusí čakať, než sa jeho ovocie prejaví navonok. Preto alternatívou voči zákonu karmy je sebaopoznanie. Ak sa prebudíme k potencionálnym zdrojom nášho konania, dokážeme od seba rozoznať ľudský a neľudský zdroj konania v nás ešte skôr, než začneme konať. K tomuto potrebujeme solídny proces sebauvedomenia, pretože intelekt sám nedokáže rozlíšiť ľudské od anti-ľudského v človeku. Ľudský aj anti-ľudský zdroj používajú mozog človeka, ale len jeden z nich používa srdce. A tam, na prahu medzi dvoma možnosťami konať, je miesto osobného zasvätenia.

Do určitej miery sa človek medzi týmito možnosťami môže rozhodovať na základe spirituálnej sily, ktorú už väčšina ľudstva dosiahla, a síce na základe *Súcitú, Logiky a Svedomia*. Ako som písal v predošlom článku, sú tri veci, ktoré majú ľudia, ale Dvojník nie: Srdce, Pravdu a Slobodu. Dvojník je vo svojej podstate protiklad k týmto trom: bezcitný a bez srdca, nenapraviteľný klamár a predvídateľný manipulátor. Duchovná dimenzia ľudského srdca je *súciť*: impulz k tomu, že nám na iných záležitostiach, chceme im pomôcť, či zmierniť ich utrpenie. Duchovná dimenzia ľudskej pravdivosti je *logika*: objektívne kritérium pravdivosti argumentu, domnienky, vysvetlenia či dôvodu k činu. Duchovná dimenzia ľudskej slobody je *svedomie*: vnútorný kompas ukazujúci rozdiel medzi morálnym a nemorálnym činom. Všetky tri môžeme použiť predtým, ako začneme konať, ale aj potom.

(Batšeba s listom od kráľa Dávida, Willem Drost 1654)

Ak sa obrátíme na náš súcit, logiku a svedomie *predtým*, než začneme konať, môže sa nám podariť odhaliť pravú ľudskú bytosť aj Dvojníka ako dve možnosti voľby. Ale *potom*, čo sa už čin stal, je najúčinnnejšie na odhalenie Dvojníka svedomie.

Svedomie tvorí základ individuálneho duchovného vývoja. Prvé záznamy o jeho príchode do ľudskej civilizácie sú v príbehu morálneho boja Kráľa Dávida (1040 – 970 pnl.), druhého kráľa Izraela, a jeho zápasu s dualitou duše. Zamiloval sa do ženy jedného z vodcov svojej armády. Tajne sa s ňou miloval a počal s ňou dieťa, zatiaľ čo jej manžel bojoval v bitke v mene svojho kráľa. Keď došlo k odhaleniu jeho činu, kráľ Dávid zabezpečil, aby manžel jeho milenky zomrel v boji, a vzal si jeho ženu, Batšebu, za manželku.

Prorok Nátan ho potrestal. Dávid sa postavil zoči voči svojmu morálnemu poklesku a kajal sa. Dieťaťko v Batšebinej maternici zomieralo, zatiaľ čo Dávid ležal po 7 dní na zemi a modlil sa za odpustenie. (Druhá kniha Samuelova 11:1 – 12:25). Bábätko zomrelo, ale Dávidovi bolo

odpustené, a ďalšie dieťaťko, ktoré čakal s Batšebou, sa narodilo zdravé. A bol to Šalamún, staviteľ budúceho chrámu. To, čo Dávid vykonal ležiac na podlahe, bolo narodenie ľudského svedomia. Toto je pravdepodobne skutočne prvý záznam vedomej konfrontácie človeka s jeho dvojníkom. Predtým sme mohli zachytiť len akési náznaky tohto javu v biblickom príbehu Júdu a Jozefa (Genezis 37) a Júdu a Támar (Genezis 3), a ešte skôr v príbehu o pokušení Adama a Evy v Raji. Ale prvý dôkaz o človeku zápasiacom so svojím Dvojníkom je Dávid. Ten prah svedomia, zápas s Dvojníkom, sa stal Dávidovým zasvätením. Môžete si o tom prečítať v jeho poézii, Žalm 52.

(*Kráľ Dávid v modlitbe*, Pieter de Grebber, 1640)

Po grécky sa “svedomie” povie *syneidesis*, čo znamená “s poznaním”. V latinčine majú pre “svedomie” slovo *conscientia*, čo znamená “poznanie samého seba”. Toto slovo sa po prvýkrát objavilo v európskej literatúre v Euripidovej hre *Orestes* (408 pnl.). Orestes, syn Agamemnóna, zabil svoju matku Klytemnestru v pomste za vraždu jeho otca. Fúrie ho prenasledujú do chrámu Bohyne Artemis, kde sa oňho postará jeho sestra Elektra. Objaví sa Helena Trójška, Klytemnestrina sestra, a žiada Elektru, aby za ňu urobila rituál uctenia si mŕtveho na hrobe jej sestry v Arguse:

(*Orestes hnaný fúriami*, William-Adolphe Bouguereau)

Helena: Išla by si za mňa na hrob mojej sestry?

Elektra: Myslíš hrob mojej matky? Prečo?

Helena: Vzdať poctu – zobrať kučeru mojich vlasov a poliať obetinou.

Elektra: Ty nemáš dovolené navštevovať rodinné hroby?

Helena: Mám, ale hanbím sa ukázať tvár v Argose.

Elektra: Nie je na to už prineskoro? Kde bolo tvoje **svedomie**, keď si naposledy opúšťala domov?

Helena: To je kruté, ale azda spravodlivé.

Elektra: Tak prečo sa tak bojíš pozrieť ľuďom do očí?

Helena: To otcovia, čo prišli o synov vo vojne s Trójou. Desím sa ich.

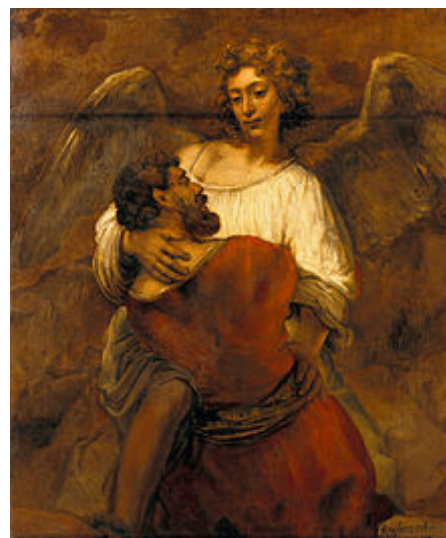
A tak sa v Európe zrodil koncept svedomia.

Ako ľudia evolučne napredovali, vonkajšie morálne vedenie sa postupne presúvalo do vnútra ľudských duší. Mojžiš ešte prehováral k JA, ktoré bolo vonku, vo forme horiaceho kra (1391 – 1271 pnl.)

Jakub sa postaví zoči voči svojmu Dvojníkovi vo forme Temného anjela (knihy Genézy 24), ktorý mu bráni prekročiť rieku Jordán na ceste do zaslúbenej zeme. Pasujú sa celú noc a keď nadíde ráno, Anjel temnoty prosí Jakuba, aby ho pustil, pretože neznesie svetlo. Jakub odmieta, kým mu anjel nepožehná. Jakub prinútil (!) anjela dať mu nové iniciačné meno **Izrael** spolu s jeho významom: „pretože si statočne zápasil s ľuďmi a Bohom a premohol si ich“.

(Jakub zápasí s anjelom, Eugene Delacroix, fáza 1: zápas)
2: požehnanie)

(Jakub zápasí s anjelom, Rembrandt, fáza 2: požehnanie)

Mojžišov horiaci ker, ktorý pomenoval sám seba „Ja som kto Ja som“ je dnes vnútri našej duše. Jakubov Temný anjel je dnes vnútri našej duše. Stali sa našimi osobnými JA a anti-JA. Obaja sú teraz výlučne naša osobná morálna zodpovednosť.

Počas ľudskej histórie sme rástli k čoraz väčšej individualizácii. Jeden dôležitý míľnik sme v tomto smere prekonalí v 16. storočí a druhý v 18. storočí. V 50. rokoch minulého storočia sa individualizácia stala štandardom. Ako rástlo individuálne JA, tak po jeho boku rástlo aj individuálne anti-JA. Ja a anti-ja rastú spolu.

Na tomto prahu stojí teraz každý sám. Čas rodičovského vedenia dospelých sa skončil. Ľudstvo sa posunulo ďalej. JA je teraz zvnútornené. A Dvojník tiež. Ak JA konfrontuje svojho Dvojníka, tak, ako Jakub zápasil s Temným anjelom, na konci čaká požehnanie a odmena: osobné zasvätenie a schopnosť významne prispieť ľudstvu. Ale ak zlyháme a svojmu Dvojníkovi sa nepostavíme, preberá kontrolu a my sa stávame ním. Stávame sa buď reprezentantmi našej pravej bytosti, alebo reprezentantmi dvojníka.

Ľudský dvojník poskytuje obyčajnému človeku príležitosť zasvätenia do vyššieho štádia ľudskej bytosti. Ale Temný anjel je temný. Zničí Vás, ak mu to dovoľíte. Takto nám Dvojník slúži ako prah duchovného rozvoja.

Tretia časť tejto série bude venovaná praktickým psychofonetickým procesom na identifikáciu a konfrontáciu Ľudského dvojníka a premenu seba samého prostredníctvom stretnutia sa s vlastným Dvojníkom.